

deres Kandidater. Dette har jeg paa ingen Maade sagt, men hvad jeg sagde, var, at det efter Omstændighederne kan tænkes, at man ikke kommer frem med sin Kandidat. Dertil kan der være gode Grunde, og blandt dem netop den, som det ærede Medlem nævnte, nemlig at de ikke ville lade ham træde frem, fordi de have overbevist dem om, at han er tilstrækkeligt kjendt, og at han vil blive valgt. Det var altsaa paa ingen Maade min Agt at ville bebrejde det Mellemparti, hvorom der nu er Tale, noget Saadant. Hvis det var mig, det ærede Medlem, sigtede til som den, der skulde have sagt, at denne Forhandling ikke vilde faa nogen praktisk Betydning, da maa jeg udtale, at jeg ikke har sagt noget Saadant, og hvad navnlig angaar den Betydning, hvortil den ærede Rigsdagsmand sigtede, holder jeg mig overbevist om, at den virkelig vil faa den; jeg tror, at den ærede Rigsdagsmand kan sikkre derfor. Jeg vil blot haabe, at det, naar denne Sag omtales, maa komme fuldt og klart frem, hvorledes den har foreligget; at der ikke har været Strid, fordi man fra den ene Side har villet forholde Menighedernes Indflydelse og fra den anden Side har villet give dem den, men at man fra begge Sider har sagt at give dem den i den bedst mulige Form netop i Menighedernes Interesse. Jeg haaber, at den ærede Rigsdagsmand vil bidrage Sitt til, at dette maa komme rigtig klart frem.

S. C. D. Müller: Der er blevet talt om, at Kirkekommissionen skulde have været en Hemsfo for den kirkelige Ordning; men jeg gad dog nok ønske at faa oplyst, hvortil denne Hemsfo da har ligget i de foregaaende Aar, hvor det er gaaet som nu; thi det er jo et Faktum, at et Lovforslag om Kirker og Kirkegaarde i sin Tid har været forelagt 11 Gange i 9 Sæssioner, uden at det kom noget Resultat ud deraf. Den høitærede Minister nævnedes selv, at Lovforslaget om Præstetaldene har været for 4 eller 5 Gange uden at naa udover Behandling i dette Thing, og jeg tror saaledes, at der i alle de

foregaaende Aar ogsaa har været en Hemsfo i disse Forhold. Jeg tror aldeles bestemt, at saaledes som den nuværende Statsordning har stillet sig til Kirkeordningen, har en kirkelig Lovgivning vistnok ikke kunnet være ført frem uden igjennem en almindelig Kirkeordning eller netop gennem en saadan Form, igjennem en Kirkekommission. Det er jo en Kjendsgjerning, at af alle Ministre ligesaa 1848 til den Dag idag har Ingen benægtet Rigtigheden af Grundlovsbudet om en Kirkeordning, og vil man undgaa Vanfærlighederne ved den har man maattet gaa til en Kirkekommission for at faa den kirkelige Behandling, inden man lovgav om kirkelige Spørgsmaal. Jeg nævnedes før hele Ministerrækken, men for at det ikke skal synes, som om jeg kun havde Ministerrækken her at støtte mig til, skal jeg med den høitærede Formands Tilladelse oplæse, som jeg engang berørte, to høist karakteristiske Prøver paa Udtalelser af en æret Rigsdagsmand. Denne ærede Rigsdagsmand er den ærede Folkethingsmand for Svendberg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen), han sagde paa den 2den Rigsdag i Anledning af den foreliggende Lovgivningsforslag: „Der staar Intet i Grundloven om, at Folkekirkens Forhold skulle ordnes ved Lov; det er dens Forsatning, som siges at skulle ordnes ved Lov, hvad der er noget ganske Andet end dens Forhold. Dens Forsatning, det er den Form, hvorunder Kirken selv kan komme til at beslutte paa sine egne Enemærker, indenfor sine egne Grændser; en saadan Form skal den lovgivende Magt istandbringe, for at Kirken kan komme til at gjøre sine Beslutninger gjældende paa dens egne Enemærker, men den lovgivende Magt har ingen videre Myndighed, har ingen Myndighed til at gribe ind i Kirkens indre Anliggender; det var Noget, som ethvert Medlem af Folketirken maatte protestere imod.“ Og den anden Uttring af det ærede Medlem udtaler, efter at han først har vist, hvorledes f. Ex. det, at Kirken forlanger Udstaab indgaaet under visse Former, altid maa ligge under Folketirken og